

Juha T. Hakala

Graduopas

Gaudeamus

Copyright © 2026 Tekijä & Gaudeamus Oy

Gaudeamus Oy
Kaisaniemenkatu 13 A, 00100 Helsinki
www.gaudeamus.fi
Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: info@gaudeamus.fi

Kansi: Heikki Rönkkö

KL 38.3

ISBN 978-952-345-373-9

Painopaikka: Tallinna Raamatutrükikoja OÜ, Tallinna 2026

SISÄLLYS

TARTU TOIMEEN!	13
OPINNÄYTE ON PROSESSI	19
Ainutkertainen työ, sinun työsi.	21
Tutkimus ongelmanratkaisuna	25
Tavoitteita tarvitaan	31
Kokonaisuuden paloittelu	34
AIKATAULUN LUONNOSTELU	40
Kolme päävaihetta	45
Tutkijan työ ja irtotunnit	49
AIHEEN VALINTA	54
Aiheen ajankohtaisuus	61
Aiheen tutkittavuus	64
Aiheen kiinnostavuus.	68
Alan aiemmat oppinäytetyöt.	70
SISÄLLÖN SUUNNITTELU	73
Käsittekartasta sisällysluetteloksi.	76
Tutkimuksen rakenne kehittyy.	83
Aihe rajautuu.	87
Tutkimussuunnitelma	91
LUKEMINEN JA KIRJALLISUUS.	94
Taustakirjallisuus	95
Mitä kannattaa lukea, mitä ei?	98
Sähköiset lähteet ja internet	103
Tutkimuskirjallisuus	108
Vieraskielisyys ja klassikot.	112
Lähdekritiikistä	116
Muistiinpanot karttavat.	120
TUTKIMUSNÄKÖKULMA JA -TEHTÄVÄ	126
Jokainen valinta on kompromissi.	131
Tutkimustehtävä	135
Ei tutkimus mitään kuurupiiloa ole.	140
ENSIMMÄINEN KIRJOITUSKERTA	144
Teoriatausta eli teoreettinen viitekehys rakentuu.	145
Muistiinpanoista tekstiksi	149
Ämpäriellä vettä katolle.	155

TUTKIMUSAINEISTON HANKINTA	158
Aineiston hankinnan ongelmat.	162
Teoreettinen tutkimus	172
ANALYYSIMENETELMIEN VALINTA	177
Menetelmien valinnan koeponnistusta.	181
Yleinen ja yksityinen tutkimuksessa	187
AINEISTON ANALYYSI	189
Luokittelun ja tutkimuksen ero.	192
KIRJOITTAMINEN	197
Ajattele kirjoittaen	200
”Paljon ja nopeasti” auttaa alkuun	205
Erilaisia tapoja aloittaa ja edetä.	209
Pois ryppyotsaisuus	213
Aktiivi, passiivi ynnä otsikot	217
Viittaamisen taito.	219
Tekoöly tutkimusapulaisena.	223
Vältä plagioinnin vaarat	226
RAPORTIN RAKENNE	228
Tiivistelmä	228
Johdanto	229
Tulokset	233
Pohdinta	237
ARVIOINTI	241
Rakenteen kriittinen silmäily.	244
Tekstin oikoluku.	247
Esitarkastusvaihe	251
LIITTEET	254
Liite 1. Tutkimussuunnitelman rakenne	254
Liite 2a. Esimerkki tutkielman aikataulusuunnitelmasta.	255
Liite 2b. Oma aikataulusuunnitelmasi.	256
Liite 3. Toimeksiantosopimuksen malli	257
Liite 4. Esimerkki tiivistelmästä	259
Liite 5. Tarkistuslista.	261
Liite 6. Näin onnistut taatusti.	262
KIRJALLISUUS	264
Pro gradun laadintaa tukevia yleisoppaita	265
HAKEMISTO	267
KIRJOITTAJA	271